

♦♦♦ BIRÓ AURÉL

Megrepedt Farkasrét 300 éves lélekharangja

A farkasréti Keresztes Szent János-temetőkápolna három harangja a háborúban elpusztult.¹ 1952-ben a Farkasréti temető igazgatósága elhatározta a romos templom elbontását. Elvittek minden vasat, értékes, művészi vasajtókat és a három összetört harang darabjait, amit a lelkeszség később újra akart öntetni.² 1945–1952 között csak a kis lélekharangot lehetett használni. A temetőn kívüli Szent Ágoston-kápolna³ a Budavári Nagyboldogasszony-templom Zsigmondkápolnájának kis harangját kapta meg⁴ (ez lett később a Mindenszentek-templom kisebbik harangja). A harangot Szlezák László aranykoszorús harangöntő mester javította ki, majd hozzá való haranglábat készített (a Hegyalja úti oldalon állt), amihez a faanyagot Rusznák Dezső adományozta. A Zsigmond harang súlya kb. 75 kg,⁵ átmérője 45 cm, és három ábra látható rajta: egy *IHS*, egy *MARIA* monogram, valamint Szent József a gyermek Jézussal. A dátum nélküli harang felirata: *GOSS MICH IOHANN NUSPICKHER IN OFEN*

¹ Az egyik harang Módos Ferenc ajándéka volt, Szlezák László harangöntő mester keze munkáját dicsérte, és 1938 karácsonyán szólalt meg először. Vö. Budapest–Farkasrét, Mindenszentek Plébánia Levéltára. Historia Domus. 1. doboz; Urbán Gusztáv, A Budapest-Farkasréti egyházi élet első 25 éve. 1931–1956 (kézirat, Budapest 1962) Mégis felépül a templom Farkasréten, 49–50. A másik két harangot valószínűleg a főváros adományozta. Vö. Budapest–Farkasrét, Mindenszentek Plébánia Levéltára. Historia Domus. 1. doboz; Urbán, i.m., A temetőtemplom s a temetőn kívüli új szükségkápolna harangjai, 123.

² PL 1664/1952.

³ Az egyházközség 1952-ben elhagyta a romos temetőkápolnát, és az egykori Kolling vendéglő épületét alakították át misézőhellyé. Budapest–Farkasrét, Mindenszentek Plébánia Levéltára. Historia Domus. 1. doboz; Urbán, i.m., 155.

⁴ Kátay Béla ker. esperes, apát, várplébános adománya. A harang 1952. augusztus 30-án szólalt meg először. Budapest–Farkasrét, Mindenszentek Plébánia Levéltára. Historia Domus. 1. doboz; Urbán, i.m., A temetőtemplom s a temetőn kívüli új szükségkápolna harangjai, 123–124.

⁵ Schudich Anna, az Öntődei Múzeum munkatársának a közlése.



1. kép. A BUDAVÁRI NAGYBOLDOGASSZONY-TEMPLOM ZSIGMOND-KÁPOLNÁJÁNAK EGYKORI HARANGJA A SZENT ÁGOSTON-SZÜKSÉGHÁZBAN HARANGJAKÉNT 1952–1977 KÖZÖTT (Budapest–Farkasrét, Mindenszentek Plébánia Levéltára. Képanyag. 1. doboz)

(Öntött engem Johann Nuspickher Budán). A felirat alatt körben díszítés látható.⁶ Johann Nuspickher császári ágyú- és harangöntő mester 1680-ban még Salzburgban működött. 1686 vagy 1690 után érkezett Budára, s lett a török utáni város első harangöntője. 1713-ban halt meg Budán vagy Pesten.⁷ A halálzási éve kétséges, mert 1717-ben öntötte – utolsó harangjainak egyikét – a szentendrei református templomban (korábban a római katolikus Vártemplom tornyából szolgált) található harangot.⁸ 1977-ben a szükségháza helyén elkészült a Mindenszentek-templom, ekkor lett a harang a templom lélekharangja,⁹ és ott is maradt 2010-ig. 2010-re azonban a lélekharang megrepedt, így egy nevét elhallgató hívő új harangot csináltatott. Ezt Gombos Miklós őrbottyáni harangöntő mester készítette, és 2010. június 20-án Tempfli József nyugalmazott nagyváradi püspök áldotta meg. A harang 56 kg, átmérője 445 mm, hangja „Á”, ábrája Biblia és egy gyertya, valamint a koronás magyar címer.

⁶ Biró Aurél felmérése. 2010. június 9.

⁷ Diós István (főszerk.), *Magyar Katolikus Lexikon* IX (Budapest 2004) 861. Lásd még: PATAY Pál, *Régi Harangok* (Corvina Kiadó, Budapest 1977) 19.

⁸ Vö. <http://harang.magyartemplomok.hu/szentendre.html> 2010. június 11.



2. kép. A MINDENSZENTEK-TEMPLOM MEGREPEDT LÉLEKHARANGJA
(A BUDAVÁRI NAGYBOLDOGASSZONY-TEMPLOM ZSIGMOND-KÁPOLNÁJÁNAK
EGYKORI HARANGJA) 2010-BEN (Fotó: Hegedűs Zsolt)

Felirata: *DF. ISTEN DICSŐÍTÉSÉRE, AZ ELHUNYT HÍVEK ÜDVÖSSÉGÉRE, SZÓLJON EZ A HARANG. BP-FARKASRÉT MINDENSZENTEK PLÉBÁNIA RÉSZÉRE, ÖNTÖTTE GOMBOS MIKLÓS HARANGÖNTŐ MESTER ŐRBOTTÁNBAN. 2010.*¹⁰ A régi megrepedt lélekharangot haranglábra tették, amely a plébánián került elhelyezésre.¹¹

⁹ Mindszentek templom terve. A bejárati (nyugati) homlokzat terve 1973-ban. Budapest–Farkasrét, Mindszentek Plébánia Levéltára. Templom, urnatemető, közösségi ház tervei.

¹⁰ Gombos Miklós közlése. 2010. június 6.

¹¹ Dr. Szederkényi Károly plébános közlése. 2010. június 16.



3–5. kép. A MINDENSZENTEK-TEMPLOM
MEGREPEDIT LÉLEKHARANGJA
2010-BEN, RÉSZLETEK
(Fotó: Hegedűs Zsolt)